

Tilsynsaksjon 2024: Interiørartikler i PVC

Kontroll av interiørartikler i PVC til forbrukere solgt på nett

Kolofon

Tittel – norsk og engelsk

Tilsynsaksjon 2024: Interiørartikler i PVC– Kontroll av interiørartikler i PVC til forbrukere solgt på nett
Enforcement project 2024: E-commerce – Control of interior products in PVC for consumers sold online

Sammendrag – summary

Miljødirektoratet kontrollerte 44 produkter. 39 av disse ble analysert for innhold av regulerte helse- og miljøskadelige stoffer. Produktene ble kjøpt fra norske og utenlandske nettbutikker, inkludert noen markesplattformer fra utenfor EØS-området. 33% av produktene som ble testet (13 av 39) var forbudt på grunn av innhold av regulerte stoffer over tillatt grenseverdi. Disse produktene ble trukket fra markedet.

The Norwegian Environment Agency controlled 44 consumer products. 39 of them were analyzed for regulated hazardous substances. The products were bought from Norwegian and foreign web shops, including platforms located outside EEA. 33 % of the tested products (13 out of 39) were non-compliant because they contain chemicals above the limit value. These products were withdrawn from the market.

Utførende institusjon (institusjonen er ansvarlig for innholdet i rapporten)

Miljødirektoratet

Forfatter(e)

Emilie Rogers

Oppdragstakers prosjektansvarlig

ALS Laboratory Group Norway AS

Kontaktperson i Miljødirektoratet

Emilie Rogers

M-nummer

M-2817

År

2024

Sidetall

14

Miljødirektoratets kontraktsnr.

[Kontraktsnummer]

Utgiver

Miljødirektoratet

Prosjektet er finansiert av

Miljødirektoratet

4 emneord

Tilsyn, netthandel, regulere stoffer, produkter

4 subject words

Enforcement, e-commerce, restricted substances, products

Forsidefoto

[Forsidefoto]

Innhold

Sammendrag.....	4
1. Innledning	4
1.1 Bakgrunnen for aksjonen	4
1.2 Regelverk	5
2. Praktisk gjennomføring	5
2.1 Utvelgelse av produkter.....	5
2.2 Screening med XRF og analyse	6
2.3 Hvilke nettbutikker som ble kontrollert	6
3. Resultater	7
3.1 Regulerte stoffer	7
3.2 Større andel forbudte produkter fra norske nettbutikker	8
3.3 Reaksjoner fra Miljødirektoratet	9
4. Vurdering av resultatene	9
5. Oppfølging av aksjonen.....	10
Vedlegg 1: Oversikt over produkter med innhold av regulerte stoffer over tillatt grenseverdi	
11	
Vedlegg 2: Oversikt over stoffer som ble funnet og hvor de er regulert	14

Sammendrag

I denne aksjonen har vi kontrollert interiørartikler i PVC til forbrukere solgt på nett. Forbrukerprodukter.

Til sammen har vi vurdert 44 produkter hvorav 39 har blitt testet hos et eksternt laboratorium for innhold av de regulerte stoffene ftalater, kortkjedede klorparafiner, brommerte flammehemmere, bly og kadmium.

Gjennom aksjonen avdekket Miljødirektoratet at 13 av 39 produkter (dvs. ca. 33%) inneholdt regulerte stoffer over tillatt grenseverdi. Dette er samme andel som fjorårets aksjon. Det understrekes at det fremdeles er behov for innsats og oppmerksomhet rundt kontroll av produkter.

Miljødirektoratet fant ftalater (DEHP, DBP og DIBP), SCCP, kadmium (Cd) og bly (Pb) i PVC plasten. Samtlige av virksomhetene som solgte produktene med innhold av regulert stoff over tillat grenseverdi har stanset salget av produktene umiddelbart.

Forurensning fra produkter er en betydelig kilde til miljøforurensning¹. Det er viktig at virksomhetene som jobber med varehandel er bevisst sitt samfunnsansvar. Det er viktig at virksomhetene utarbeider gode rutiner for å fange opp ulovlige produkter og unnlater å gjøre ulovlige produkter tilgjengelige på markedet.

1. Innledning

1.1 Bakgrunnen for aksjonen

Varehandelen foregår i større grad via internett. I takt med denne utviklingen har vi rettet en større del av vår tilsynsvirksomhet² mot virksomheter som tilbyr produkter på nett.

Miljødirektoratet utfører årlig kontroller av importører og forhandlere. Formålet med disse kontrollene er å forhindre import og salg av produkter som inneholder helse- og miljøskadelige stoffer, sørge for at virksomhetene har tilstrekkelige rutiner for å etterleve regelverket, og øke kunnskap om regelverket i bransjen.

¹ [Farlige stoffer i kjemikalier og produkter \(miljodirektoratet.no\)](https://miljodirektoratet.no/farlige-stoffer-i-kjemikalier-og-produkter)

² [Tilsyn med miljøregelverket - Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](https://miljodirektoratet.no/tilsyn-med-miljoregelverket)

Det ble gjort funn av SCCP og brommerte flammehemmere i et tidligere analyseprosjekt i 2022, som tok for seg kontroll av interiørartikler i PVC. PVC-plast er mykgjort plast vi vet kan inneholde regulerte stoffer.

Formålet med årets aksjon var å kontrollere interiørartikler med store overflater laget av PVC. Produktene skulle kontrolleres for ftalater, SCCP og brommerte flammehemmere. I tillegg, gjennom vår tilsynsvirksomhet, har vi sett at PVC også kan inneholde kadmium og bly. Vi kontrollerte derfor produktene for disse stoffene også.

1.2 Regelverk

I aksjonen kontrollerte vi innholdet av regulerte helse- og miljøfarlige stoffer i interiørartikler av PVC solgt på nett. Flere regelverk ble kontrollert:

- REACH vedlegg 17³, som inneholder forbud mot en rekke stoffer i produkter
- POPs-regelverket⁴, som regulerer persistente organiske stoffer (for eksempel SCCP), gjennomført i produktforskriften kapittel 4.

2. Praktisk gjennomføring

2.1 Utvalgelse av produkter

I denne aksjonen ble det brukt mye tid på utvalgelse av produkter. Målet var å finne produkter som brukes i hjemmet og som er laget av PVC. Utvalgsen foregikk kun på nett. Markedsføringen av produktene var derfor viktig. Det ble valgt ut produkter basert på om det blant annet ble markedsført PVC som et av produktets material, eller om PVC var oppgitt på bildet til produktet.

Vi handlet produkter fra nettbutikker som markedsfører sine produkter til Norge. Dermed kunne nettbutikkene være fra både Norge, EU og utenfor EU. Det ble valgt ut både store, kjente norske nettbutikker, utenlandske nettbutikker, og små, ukjente nettbutikker.

Vi handlet inn 44 produkter fra 30 ulike virksomheter.

Eksempler på interiørartikler i PVC som ble kjøpt inn er:

- dusjforheng
- badekarmatte
- teppeunderlag

³ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH-forskriften) jf. forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) vedlegg 17

⁴ POPs-forordningen (EU 2019/1021) regulerer stoffene som listes i Stockholmskonvensjonen og er gjennomført i Norge i produktforskriften kapittel 4, § 4-1

- dekorfolie
- duk
- bordbrikker
- falske planter
- fliser
- lyslenke

2.2 Screening med XRF og analyse

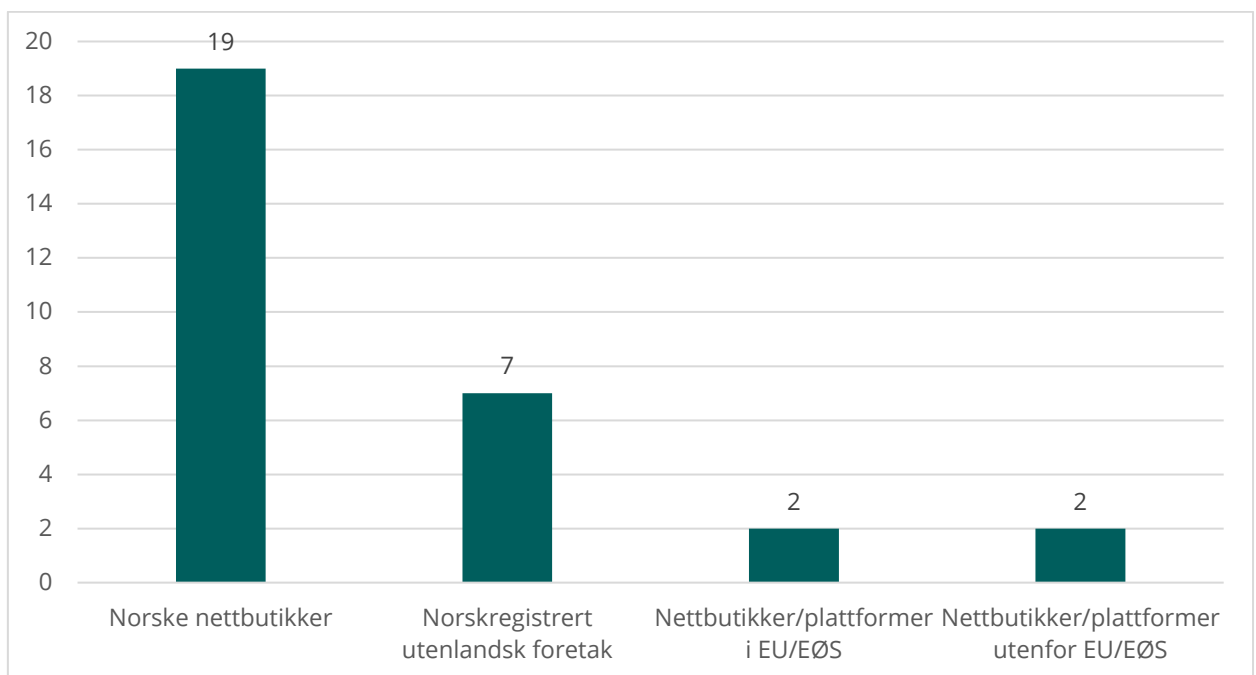
Vi foretok screening med et håndholdt XRF-instrument (røntgenfluorescensspektrometer) for å sjekke om produktet besto av PVC. XRF-instrumentet gir en pålitelig indikasjon på type materiale.

Etter screening ble 39 av de 44 innkjøpte produkter sendt til eksternt laboratorium for kjemisk analyse. Det ble gjennomført 94 analyser (flere produkter ble analysert for flere stoffer, og det ble gjennomført analyse på flere deler ved flere av produktene).

2.3 Hvilke nettbutikker som ble kontrollert

Vi har kontrollert norske virksomheter, og også nettbutikker og plattformer som retter sin markedsføring mot Norge, men som drives fra andre EU/EØS-land eller fra utenfor EU/EØS.

Figur 1 viser fordelingen av hvilke nettbutikker/plattformer vi har kontrollert i denne aksjonen.

Figur 1. Fordeling av kontrollerte nettbutikker/plattformer.

3. Resultater

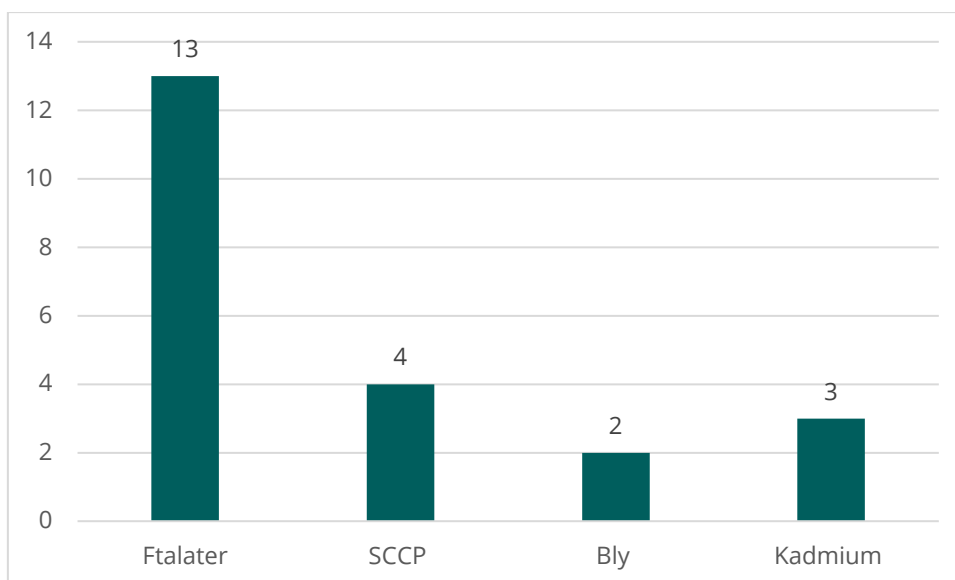
3.1 Regulerte stoffer

Resultatene fra den kjemiske analysen viste at ca. 33 % av de analyserte produktene inneholdt regulerte stoffer over tillatt grenseverdi (13 av 39 analyserte produkter). Disse produktene er ulovlige og dermed forbudt å omsette.

Se vedlegg 1 for oversikt over de forbudte produktene.

De regulerte stoffene som ble funnet var ftalater (DEHP, DBP og DIBP), SCCP, kadmium (Cd) og bly (Pb) i PVC plasten.

Figur 2 viser de regulerte stoffene som ble funnet over tillatt grenseverdi, og antall produkter de ble funnet i.

Figur 2. Funn av regulerte stoffer over tillatt grenseverdi og antall produkter de ble funnet i.

Enkelte produkter inneholdt mer enn ett regulert stoff over tillatt grenseverdi.

I samtlige av de forbudte produktene ble det funnet innhold av ftalater over tillatt grenseverdi.

Se vedlegg 2 for oversikt over de regulerte stoffene som ble funnet.

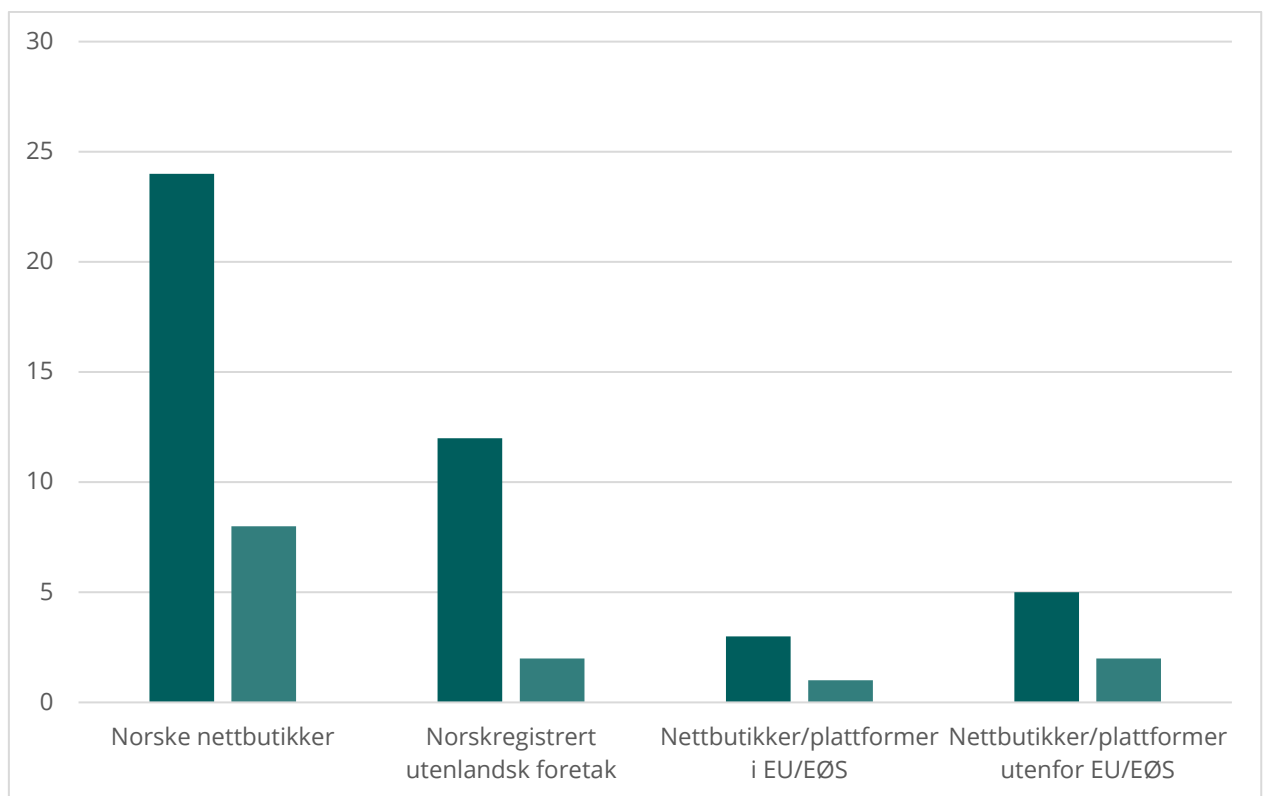
I tillegg til de regulerte stoffer over tillatt grenseverdi ble det også funnet mellomkjedede klorparafiner (MCCP) i mange av produktene. MCCP er ikke regulert enda, men det ble likevel analysert for sammen med SCCP.

3.2 Større andel forbudte produkter fra norske nettbutikker

I denne aksjonen utførte vi størst andel kontroller av produkter fra EU/EØS-området. Av totalt 44 produkter, utgjorde 39 produkter (ca. 90%) fra innen EU/EØS og 5 produkter (ca. 10%) fra nettbutikker utenfor EU/EØS.

40% av produktene som vi kontrollerte fra nettbutikker utenfor EU/EØS var forbudt. 33% av produktene fra europeiske nettbutikker/plattformer var forbudt, 17% fra NUF-selskaper var forbudt, og 33% fra norske nettbutikker var forbudt. Andel forbudte produkter fra norske nettbutikker er større i år enn i fjorårets aksjon (26%).

Figur 3 viser den spesifikke andelen forbudte produkter i forhold til antall kontrollerte produkter fordelt på nettbutikker som drives fra land utenfor EU/EØS, fra andre land i EU/EØS, norskregistrerte utenlandske foretak (NUF) og norske nettbutikker.

Figur 3. Andelen forbudte produkter (lysegrønn) i forhold til antall kontrollerte produkter (mørkegrønn).

3.3 Reaksjoner fra Miljødirektoratet

Miljødirektoratet har kun jurisdiksjon mot nettbutikker som er registrert i Norge. Disse ble pålagt om å fjerne forbudte produktene. De norske virksomhetene ble også informert om produktene med innhold av MCCP.

Miljødirektoratet henvendte seg til nettbutikker utenfor Norge for å informere om funnene, både nettbutikkene innenfor og utenfor EU/EØS. Det ble oppfordret til å fjerne de ulovlige produktene fra det norske markedet. Nettbutikkene valgte i de fleste tilfeller å fjerne produktene fra markedet etter Miljødirektoratets henvendelse. Det er flere leverandører som også i etterkant har tatt kontakt.

I tillegg sendte Miljødirektoratet informasjon om de ulovlige produktene til den europeiske databasen ICSMS (Information and Communication System for Market Surveillance). Om et forbudt produkt var fra en nettbutikk som holder til i et annet land i EU/EØS ble det også gitt informasjon om produktet til riktig myndighet via ICSMS.

Alle de forbudte produktene ble også meldt inn i den europeiske databasen Safety Gate RAPEX (The Rapid Alert System for Non-Food Products), og i www.farligeprodukter.no.

4. Vurdering av resultatene

Selv små overskridelser av kjemiske innhold i produkter kan få alvorlige følger for samfunnet vårt. God regulering i både Europa og Norge er nødvendig for å unngå helseskade og miljødeleggelser.

Produktene utgjør en betydelig kilde til utslipp gjennom hele sin levetid (det er blant annet funnet miljøgifter i husstøv, i hovedsak fra produkter som husets beboere tar inn i hjemmet), og denne forurensningen kan ha globale konsekvenser. Reduksjon av skadelige stoffer er avgjørende for å fremme en sirkulærøkonomi. Produktrelatert forurensning er et omfattende problem både i Norge og internasjonalt, inkludert under produksjon, transport, bruk og avfallsbehandling.

Våre kontroller avslører at over 30% av de kontrollerte produktene inneholder regulerte stoffer over tillatt grenseverdi. Disse produktene er dermed forbudte. Selv om vi kjøper inn produkter der vi har mistanke om å finne avvik, er andelen av forbudte produkter altfor høyt.

Miljødirektoratet ser alvorlig på at forekomsten av produkter som inneholder regulerte stoffer over grenseverdien på det norske markedet ikke minker. Ftalater og SCCP er noen av stoffene Miljødirektoratet har fokus på hvert år, og som vi oftest finner i myk plast.

Vi ser ingen trend på at bruken av disse stoffene minker. Våre resultater understreker behovet for fortsatt innsats og oppmerksomhet rundt kontroll av produkter og virksomhetenes rutiner for produktsikkerhet.

5. Oppfølging av aksjonen

Samtlige virksomheter som har omsatt ulovlige produkter har besvart Miljødirektoratets henvendelse, og stanset salget av produktene umiddelbart. Vi vil følge opp flere av virksomhetene med tilsyn. Miljødirektoratet vurderer alltid anmeldelser og det kan også gis overtredelsesgebyr.

Miljødirektoratet vil fortsette sin kontrollvirksomhet av netthandelen, samt dialogen med andre myndigheter, og forbrukerorganisasjoner, eksempelvis Forbrukerrådet.. Vi vil også fortsette vårt samarbeid med utenlandske myndigheter. Vi anser det som viktig å informere forbrukere om tilstanden der ute, og hvordan de kan ta klokere valg.

Det primære ansvaret for å etterleve regelverket ligger imidlertid hos virksomhetene. Virksomhetene må bli bedre til å unngå og å avdekke brudd på regelverket. Virksomhetene må lære av det som avdekkes, og implementere denne kunnskapen i sine rutiner i form av for eksempel å stille krav til sine leverandører og etterspørre dokumentasjon som viser at produktene de ønsker å omsette ikke inneholder forbudte stoffer.

Vedlegg 1: Oversikt over produkter med innhold av regulerte stoffer over tillatt grenseverdi

Nettsted	Navn på produkt/merke	Regulert stoff over tillatt grenseverdi	Bilde
24hshop.no	Sammenleggbar oppbevaringsbok	SCCP- kortkjedede klorparafiner Di(2-ethylhexyl) ftalat (DEHP) Cd - cadmium	
Elkjop.no	INF Vindusfolie for skjerming mot innsyn / lys, PVC Sort 200x30 cm	Di(2-ethylhexyl) ftalat (DEHP)	
Felleskjopet.no	Dørmatte	Di(2-ethylhexyl) ftalat (DEHP)	
Trademax.no	Selvklebende folier til dør 2 stk 210 x 90 cm PVC mørk trefarge	Di(2-ethylhexyl) ftalat (DEHP) Cd - cadmium	

Joom.com	Dusjforheng med kroker PVC	SCCP- kortkjedede klorparafiner Di(2-ethylhexyl) ftalat (DEHP)	
Kremmerhuset.no	Dekkebrikke Johan Brun	Di(2-ethylhexyl) ftalat (DEHP)	
Kremmerhuset.no	Gressplante Strå 170 cm	SCCP- kortkjedede klorparafiner Di(2-ethylhexyl) ftalat (DEHP) Di-n-butyl ftalat (DBP)	
Luksushjem.no	Bordmatte Viejo Valle PVC Sølv 45 x 30 cm (24 enheter)	Di(2-ethylhexyl) ftalat (DEHP)	
Partyking.no	Gjennomsiktig duk rektangulær	Cd – cadmium Di(2-ethylhexyl) ftalat (DEHP)	

Princessbutikken .no	Raby brikke 35x40 svart	Pb (bly) Di(2-ethylhexyl) ftalat (DEHP)	
Temu.com	Klar borddekselbe skytter	Di(2-ethylhexyl) ftalat (DEHP)	
Paradisetinterior .no	Echeveria sukkulent	Di(2-ethylhexyl) ftalat (DEHP)	
Paradisetinterior .no	Brett i slangskinnsm ønster	Pb (bly) SCCP- kortkjedede klorparafiner Di(2-ethylhexyl) ftalat (DEHP) Di-n-butyl ftalat (DBP) Diisobutyl ftalat (DIBP)	

Vedlegg 2: Oversikt over stoffer som ble funnet og hvor de er regulert

Regulert stoff	Regulering	Hvor vi finner stoffet	Helse- og miljøeffekt
Bly CAS-nr. 7439-92-1 EF-nr. 231-100-4 og forbindelser av dette	REACH vedlegg XVII (forbud og begrensninger) Post 63	Produkter generelt	Bly og blyforbindelser har flere alvorlige effekter på helse og miljø. Bly er giftig og kan gi helseskader i små mengder. Bly og blyforbindelser kan skade forplantningsevnen og gi fosterskader. Gravide og barn er spesielt sårbare for eksponering, og bly kan hemme barns intellektuelle utvikling.
Kortkjedete Klorparafiner (SCCP) (Alkaner, C10-13, klorerte) CAS nr. 85535-84-8	POPS-forordningen gjennomført i produktforskriften kap. 4.	Produkter av plast	Kortkjedete klorparafiner hoper seg svært lett opp i levende organismer, og er veldig tungt nedbrytbare. De oppkonsentreres i næringskjeden og fraktes over store avstander med luft- og havstrømmer. Kortkjedete klorparafinerer meget giftige for vannlevende organismer og kan gi langtidseffekter. De er også mistenkt å være kreftfremkallende.
Ftalater: Di(2-etylhexyl)ftalat (DEHP) CAS nr.: 117-81-7 Dibutylftalat (DBP) CAS nr. 84-74-2 Diisobutylftalat (DIBP) CAS-nr.: 84-69-5	REACH vedlegg XVII (forbud og begrensninger) Post 51	Ftalater brukes hovedsakelig som mykner i plastprodukter, særlig i myk PVC.	Ftalatene kan påvirke hormonsystemet hos mennesker, og kan skade forplantningsevnen og gi fosterskader.
Kadmium CAS-nr. 7440-43-9 EF-nr. 231-152-8 og dets forbindelser	REACH vedlegg XVII (forbud og begrensninger) Post 23	Smykker og produkter i plast	Kadmium er både akutt og kronisk giftig for mennesker og dyr, og flere kadmiumforbindelser er kreftfremkallende. Når kadmium først er tatt opp i kroppen, tar det svært lang tid før det skilles ut. Små mengder kan skade leveren, lungene, nyrene og skjelettet.

Tlf.: 73 58 05 00
post@miljodir.no
www.miljodirektoratet.no
Postboks 5672 Sluppen,
7485 Trondheim

Besøksadresse Trondheim:
Brattørkaia 15, 7010 Trondheim

Besøksadresse Oslo:
Grensesvingen 7, 0661 Oslo

Miljødirektoratet jobber for et rent og rikt miljø. Våre hovedoppgaver er å redusere klimagassutslipp, forvalte norsk natur og hindre forurensning.

Vi er et statlig forvaltningsorgan underlagt Klima- og miljødepartementet og har i underkant av 700 ansatte ved våre to kontorer i Trondheim og Oslo, og ved Statens naturoppsyn (SNO) sine mer enn 60 lokalkontor.

Vi gjennomfører og gir råd om utvikling av klima- og miljøpolitikken. Vi er faglig uavhengig. Det innebærer at vi opptrer selvstendig i enkelt saker vi avgjør, når vi formidler kunnskap eller gir råd. Samtidig er vi underlagt politisk styring.

Våre viktigste funksjoner er at vi skaffer og formidler miljøinformasjon, utøver og iverksetter forvaltningsmyndighet, styrer og veileder regionalt og kommunalt nivå, gir faglige råd og deltar i internasjonalt miljøarbeid.